

Kitap Tanıtımı ve Tenkitler

Geleneksel ve Modern Bakış Açılılarıyla Pavlus

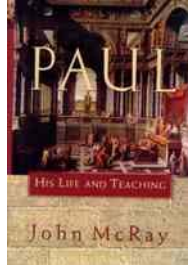
Paul His Life and Teaching

John McRay

Baker Academic, Grand Rapids Michigan, 2003, 479 s.

Vizyonu, Hıristiyanlar tarafından dünyadaki ihtidaların ilk örneklerinden biri olarak görülen ve Hıristiyan geleneğinde tarihsel İsa'nın da ötesinde yer tuttuğu kabul edilen Pavlus, Yahudiliğin bir mezhebi olarak görülen Hıristiyanlığı bir dünya dini haline getiren kişidir. Genel olarak, Hıristiyanlar dinlerini İsa'ya dayandırırslar da birçok uzman tarafından bugünkü Hıristiyanlığın Pavlus'un damgasını taşıdığı ifade edilmektedir. Son döneme kadar hakkında yapılan çalışmalar Pavlus'u, Yahudilikten Hıristiyanlığa ihtida eden biri olarak ve Yasa'nın işlerini yapmak yerine sadece iman yoluyla kurtuluş doktrininin bir savunucusu olarak ele almıştı. Krister Stendahl, J. D. G. Dunn ve E. P. Sanders ile birlikte ortaya çıkan Yeni Perspektif anlayışı doğrultusunda yapılan çalışmalar onun Yahudiliği ile Gentilelere elçi olarak görevinin anlamına kaydırılmıştır.

Wheaton Kolejinde Yeni Ahit ve arkeoloji profesörü olan John McRay, *Paul: His Life and Teaching*, isimli eserini Pavlus'un doğup büyüdüğü ve misyonerlik faaliyetlerini yürüttüğü bölgelere yaptığı

MİLEL VE NİHAL

inanç, kültür ve mitoloji araştırmaları dergisi
yıl 2 sayı 1 Aralık 2004

yirmi yedi kısa ziyaretten sonra kaleme almıştır. Eserinde Pavlus'a ve olaylara birinci yüzyıl gözlüklerini takarak bakmaya çalışan yazar, Pavlus'un Hıristiyanlığın kurucusu, Hıristiyanlığın da bir Gentile dini olmadığını vurgulamaya çalışmaktadır. Eserinin bir koleji metni seviyesinde olduğunu ve konunun uzmanları ile eleştirilenler için yazılmadığını ifade eden (s. 11) Mcray, kitabı yazış amacını önsözde şöyle izah etmektedir:

“On sekiz ansiklopedi ve sözlük için 140'dan fazla makale yazdım. Bu makalelerin çoğu Pavlus hakkındaydı. 1991 yılında *Archaeology and the New Testament* isimli eserimi tamamladıktan sonra Pavlus hakkında bir kitap yazmam istendi. Ben de bu isteği kabul ederek harcadığım uzun mesaiden sonra bu kitabı kaleme aldım”(s. 11).

Eserde Pavlus'un hayatı, misyoner yolculukları ve faaliyetleri hakkında bilgi verirken temelde Resullerin İşleri ve Pavlus'un mektuplarından hareket edilmekte, bununla birlikte farklı iddia ve tartışmalar varsa bunlara da oldukça geniş bir şekilde yer verilmektedir. Yazar bazen olayların sebebini izah ederken kendi kanaatlerini de ortaya koymaktadır.

Kitap, “Pavlus'un Hayatı” ve “Pavlus'un Öğretisi” şeklinde iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, kronolojik bir sıra takip edilerek Pavlus'un hayatı geniş bir şekilde ortaya konulmuştur.

Kitabın “Pavlus'un öğretisi” başlığını taşıyan ikinci bölümü birbirinden bağımsız olarak yazılan on önemli makaleden oluşmaktadır. “Pavlus'un Apokaliptik Dünyası ve Demonoloji”, “Pavlus Literatüründe Kefaret Anlayışı”, “Pavlus ve İsa Mesih'in İnkarnasyonu”, “Pavlus'un Yahudi Şeriatına Bakışı” bu bölümde ele alınan önemli konulardan bir kaçıdır. Mcray, İsa Mesih'in yeniden dirilişinin Pavlus'un düşüncesinde çok önemli olduğunu ve bazı uzmanların Pavlus'un düşüncesinin merkezini oluşturduğunu düşündüğü çarmıhın, Pavlus'un anlayışınca günahların bağışlanması için yeterli olmadığını ifade eder. Yine yazar, Tanrı'nın bir

prototipi olarak yaratılmış olmasına rağmen Tanrı'ya karşı işlediği itaatsizlik suçu nedeniyle sıradan dünya hayatına mahkûm olan ilk insanla ilgili algısından dolayı, Pavlus'un çok önem verdiği kurtuluş ve Yasa'nın fonksiyonunu ele aldığı makalesinde, Pavlus'un Yahudi için ayrı, Gentile için ayrı bir yasa anlayışı olduğunu, Yahudilerin yasanın gereklerini yerine getirebileceğini, fakat Gentilelerin bu hususta zorlanmamaları gerektiğini belirtir. Bir Yahudi'nin bile yasayı kurtuluş vasıtası olarak değil de sadece kültürel ve etnik sebeplerden dolayı yerine getirdiğine işaret eder. Yine bir Yahudi için sünnet olmamış Gentileleri monoteist inanca kabul etmek ne denli önemli ise Gentileler için yasaya boyun eğmeyi reddetmenin de o denli önemli olduğunu ifade eder (s. 367, 371).

Mcray, daha fazla bilgi sahibi olmak isteyen okuyucular için de bir bibliyografya sunmaktadır (s. 282–283, 360–361).

Stendahl, Dunn, Sanders gibi uzmanların öncülük ettiği "Yeni Perspektif" ile Pavlus'a yönelik geleneksel anlayışın sorgulanmaya başlanması, medyanın dikkatini çekecek kadar büyük etki yaratmıştır. Konuyla ilgili olarak *News Week*'te yayınlanan bir makalede (Kenneth Woodward, "How to Read Paul, 2000 Years Later", Newsweek, February 29, 1988) "Yeni bir grup Kitabı Mukaddes uzmanının Pavlus'un kim olduğu ve öğretisinin ne anlama geldiği hakkındaki ortak kanaatlere meydan okuduğu" ifade edilmişti. Bu değişimden sonra kaleme alınan çok sayıda eserden biri olan Mcray'ın kitabının ilk bakışta Pavlus hakkında yazılan ve geleneksel yaklaşımlar sergilenen diğer eserlerden bir farkı olmadığı düşünülse de Pavlus'un hayatı, misyoner faaliyetleri ve teolojisinde yer alan önemli konular hakkında doyurucu bilgiler vermesi ve Pavlusla ilgili önceden beri var olan kanaatlere son dönemdeki yeni fikir ve iddiaları da ekleyerek yer vermesi, eseri önemli kılan hususlardır.

Süleyman TURAN
(K.T.Ü. Rize İlahiyat Fak.)

